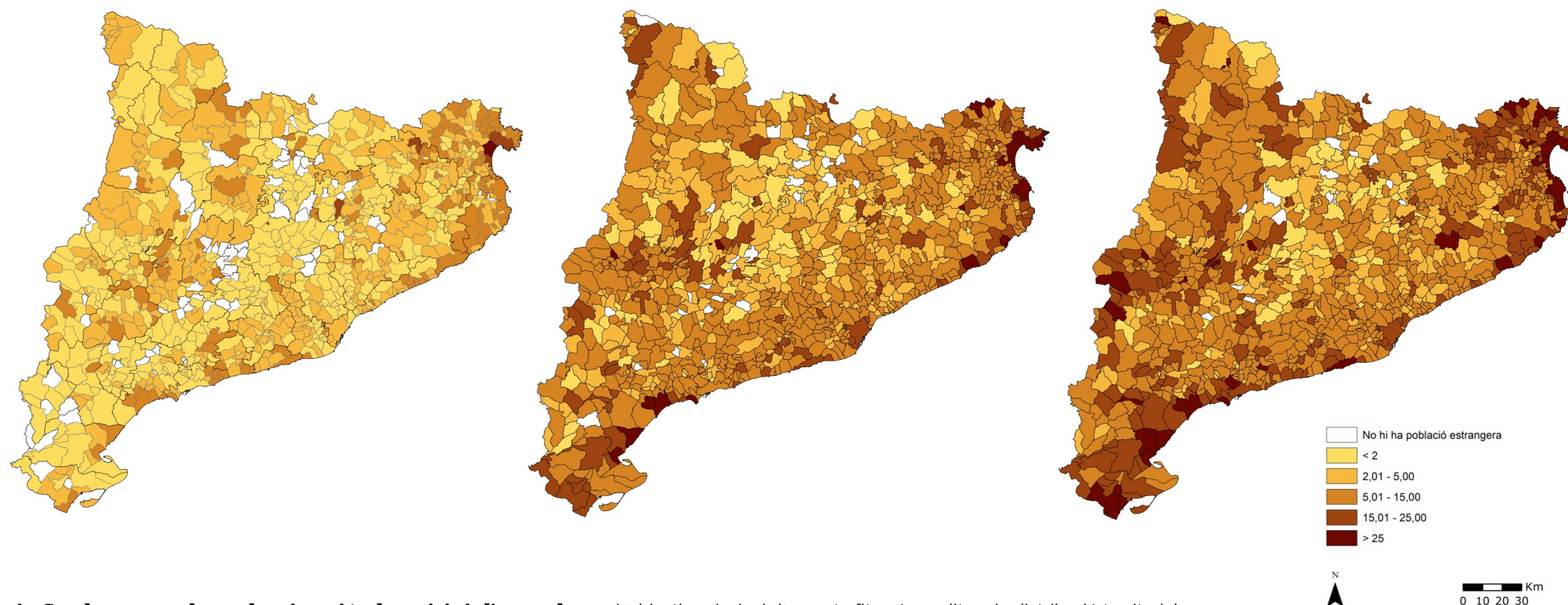

La població estrangera a Catalunya

Mapa 1. Evolució del percentatge d'estrangers residents a Catalunya en els anys 2000, 2006 i 2012. Distribució municipal.

A Catalunya, malgrat la situació de crisi i l'atur, la població estrangera es manté estable

La confluència de pobles i cultures d'origen divers en territori català ha estat constant des de temps antics fins a l'actualitat. Majoritàriament, la immigració havia arribat a Catalunya en busca d'una feina que no existia en les seves terres d'origen. Ara bé, en el context actual, amb una situació econòmica difícil i alts índexs d'atur, seria lògic pensar que una part d'aquests contingents podrien retornar al lloc d'origen o migrar de nou cap a altres territoris. Les estadístiques mostren, però, unes tendències força estables. La població estrangera, que va experimentar un fort creixement en la darrera dècada, ha vingut per quedar-se.

L'objectiu principal d'aquesta fitxa és analitzar la distribució territorial de la població estrangera a Catalunya i, quan sigui possible, establir-ne la caracterització. El període de temps analitzat comprèn la primera dècada del segle XXI, des de l'any 2000 fins al 2012 (mapa 1). En aquesta etapa, l'arribada de població estrangera a Catalunya ha estat massiva, i ha provocat uns increments de la població que feia dècades que no s'observaven fins a arribar a un màxim demogràfic històric.

Dos són els trets principals de la darrera onada migratòria. En primer lloc, el fet que la majoria d'immigrants són de procedència estrangera i, en segon lloc, la rapidesa amb què s'ha produït.

Darrerament, la forta tendència a l'alça s'ha estancat. L'any 2011 Catalunya registrà una disminució de 12.686 persones estrangeres respecte de l'any anterior. La tendència ha seguit el 2012 (-927 persones) i sobretot el 2013 (-32.302 persones). Ara bé, no hem de perdre de vista que des de l'any 2000 la població estrangera s'ha quintuplicat. Malgrat la crisi, els contingents es mantenen estables des del 2009 amb valors entorn d'1,1 milions de persones.

Elaboració de textos i cartografia:
Iban Tarrés
Daniel Paül
Joan Ganau

Departament de Geografia i Sociologia
Universitat de Lleida

Maig de 2013
www.cdr.udl.cat

Universitat de Lleida
Càtedra Repsol de Competitivitat
i Desenvolupament Regional

La població estrangera a Catalunya

Els antecedents

Catalunya ha estat tradicionalment terra d'acollida. Tanmateix, les procedències de la immigració han canviat al llarg de la història. Si temps enrere foren els immigrants provinents dels diversos territoris de l'Estat espanyol els qui s'establiren a Catalunya, des de fa uns anys la població prové dels racons més diversos del planeta.

A partir de la segona meitat del segle XX s'inicià una nova etapa motivada pel manteniment del procés industrialitzador, caracteritzat per un creixement econòmic superior al que experimenten la resta de territoris de l'Estat. Aquest fet propicià l'arribada d'importants fluxos migratoris de persones provinents de les zones més deprimides de l'Estat espanyol, principalment d'Andalusia i Extremadura.

Posteriorment, a partir de la dècada de 1980 es produeixen diverses onades migratòries provinents del nord d'Àfrica, les quals responen a la demanda de mà d'obra creixent per cobrir els llocs de treball que requereixen una menor qualificació, sobretot en el sector agrícola. En un primer moment, més que l'objectiu dels processos migratoris, Catalunya era terra de pas. Però l'augment de les restriccions frontereres a França i Alemanya van convertir el Principat en destí final per a molts immigrants que no podien endinsar-se a Europa.

L'any 1985 es promulga la primera llei d'estrangeria a Espanya. En els anys següents la immigració d'origen magrebí augmenta i s'estén pràcticament per tot el territori català. A partir d'aquesta dècada, però sobretot a partir del procés de regularització de l'any 1991 –i malgrat les restriccions de la nova llei d'estrangeria–, la immigració augmenta de manera exponencial a Catalunya. Aquesta nova etapa es caracteritza principalment per la intensificació dels fluxos i la diversificació de les procedències. S'incrementa el nombre de països emissors, fet que comporta l'aparició de nous col·lectius, i es tornen més complexos la composició, la motivació i els destins d'instal·lació dins de Catalunya de la població immigrada.

L'any 2008 la població estrangera resident a Catalunya superà per primera vegada el milió de persones. L'any 2013 els estrangers eren 1.154.477 i representaven el 15,3% de la població total del Principat. L'onada migratòria que ha experimentat Catalunya en els darrers anys ha estat la més nombrosa de les que es té constància i ha coincidit amb l'auge migratori que s'ha produït a tot l'Estat espanyol i a bona part d'Europa. Les causes són nombroses i diverses, però destaca principalment el creixement de les necessitats de mà d'obra dels sectors de la construcció i el turisme.

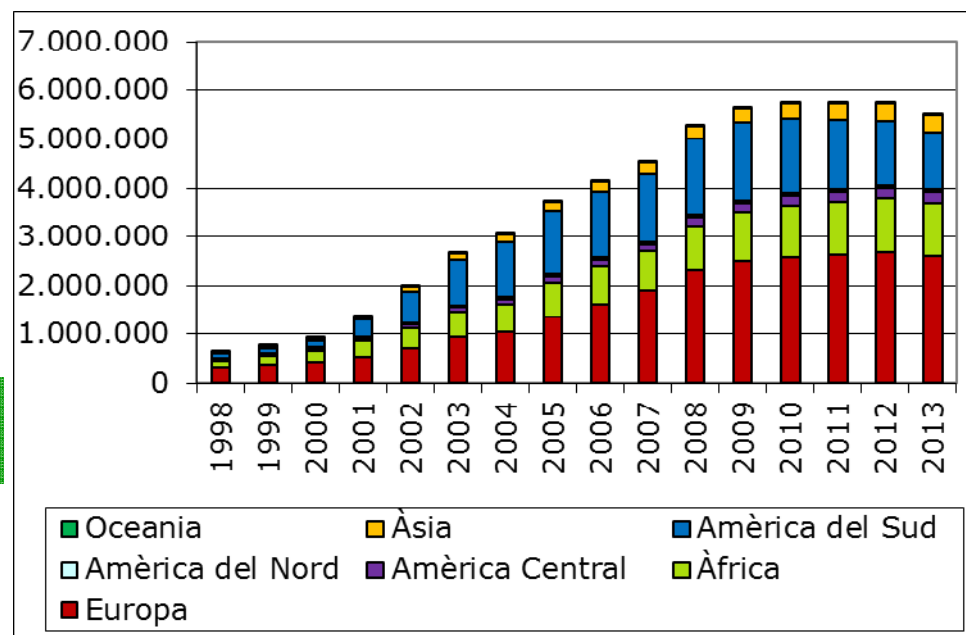
Un tendència similar, però amb diferències en els contingents

Com mostren els gràfics 1 i 2, el creixement de la població estrangera va ser una constant entre 1998 i 2008, tant a Catalunya com a Espanya. Igualment, l'estabilització i el lleuger descens també són similars entre 2008 i 2013. Ara bé, podem observar clarament una diferenciació entre els grups més habituals en cada zona. En el cas espanyol, pràcticament la meitat dels immigrants procedeixen de països de la Unió Europea (42,6%). Una part important són d'origen romanès (15,7% del total d'immigrants), però també destaquen els procedents d'altres països com el Regne Unit o Itàlia. Els segueixen, a força distància, els immigrants de països sud-americans (21,1%). Els originaris d'Àfrica representen un 19,9%.

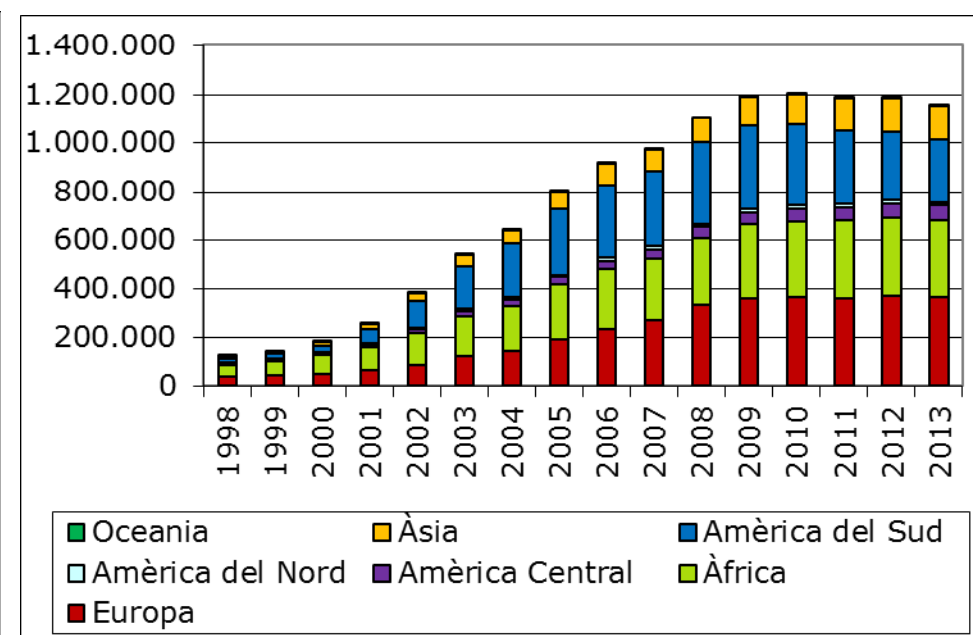
A Catalunya els tres grups principals són els mateixos, però existeixen canvis en l'ordre i en la distribució. El primer contingent són els africans (27,5%), la gran majoria marroquins (20,4% del total d'immigrants a Catalunya). En segon lloc trobem els procedents de la UE (26,5%), principalment romanesos (10%). La tercera posició correspon als immigrants de l'Amèrica del Sud, amb un 22,8%.

Per tant, dins d'una tendència general, podem observar diferències significatives entre Catalunya i Espanya, en funció d'aspectes tan diversos com la xarxa urbana, l'activitat econòmica predominant, els fluxos turístics o les tradicions de cada zona. A continuació veurem aquestes diferències molt més en detall analitzant el cas de Catalunya.

Gràfic 1. Espanya. Evolució del nombre d'estrangers al llarg del període 2000-2013. Valors absoluts.

Gràfic 2. Catalunya. Evolució del nombre d'estrangers al llarg del període 2000-2013. Valors absoluts.

Maig de 2013
www.cdr.udl.cat

La població estrangera a Catalunya

La situació a Catalunya

La diversificació en les arribades d'immigrants es pot observar en el gràfic 3, on es mostra l'evolució que ha seguit la població estrangera, agrupada segons continents de procedència, des de l'any 2000 fins a l'actualitat. El gràfic, que representa els valors en base 100 (any 2000) per tal de facilitar la comparació, proporciona informació relativa a l'evolució del nombre d'efectius.

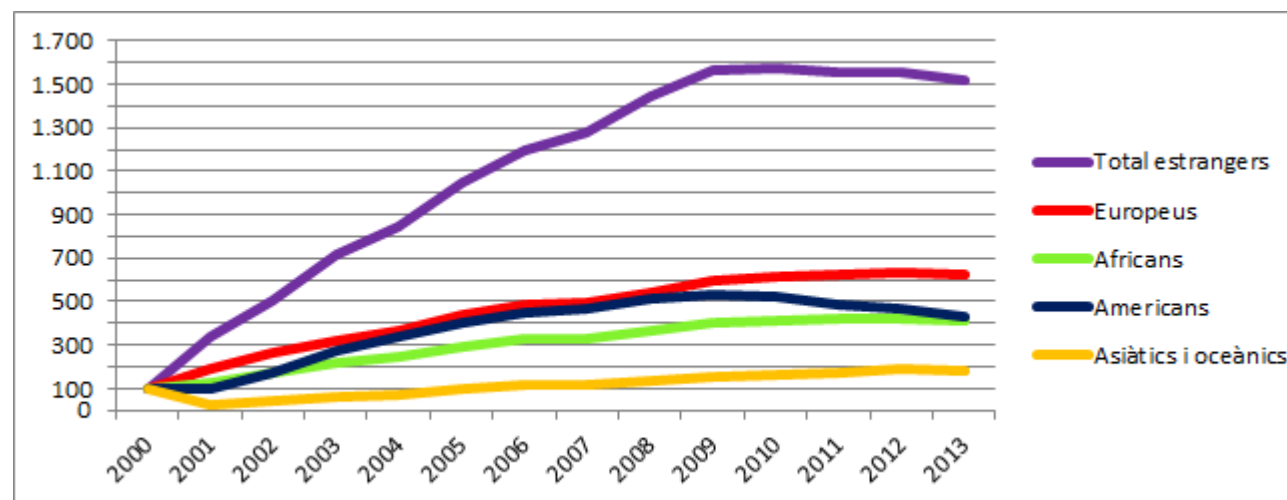
Al llarg de la sèrie, Europa és el continent que aporta un major nombre d'efectius. Fins a l'any 2008 el creixement en termes absoluts de la població europea fou seguit de molt a prop pel de la població americana. Tanmateix, des de 2009 fins a l'actualitat s'observa una descens de la població originària dels països americans. Els retorns als respectius països, la nova emigració cap a altres destins i les nacionalitzacions –que veurem més endavant– explicarien aquest descens important de la població. Aquesta és l'única procedència en la qual s'observa un descens. Per tant, podem assenyalar que, malgrat la situació econòmica, la majoria de contingents migratoris es mantenen estables.

A més distància, també és rellevant la línia ascendent que representen els estrangers asiàtics. Malgrat un cert descens en l'inici de la sèrie, posteriorment el col·lectiu no ha deixat d'augmentar. La immigració de procedència africana també ha experimentat un creixement constant en el període. Hem de matisar, però, que el fet que aquesta migració fos de les primeres fa que, en el moment d'iniciar la sèrie, un grup important de població d'aquest origen ja estigués instal·lat a Catalunya.

Un últim element que es pot destacar és la distribució que ha experimentat la població estrangera sobre el teixit urbà de Catalunya. Com s'apunta en la taula 1, les arribades d'estrangers es van centrar, en els primers anys, en les grans ciutats. L'any 1991 el 40% dels estrangers s'estaven a les ciutats de més de 200.000 habitants. De mica en mica, però, la població estrangera s'ha anat desplaçant cap a les ciutats mitjanes, les quals el 2011 concentraven ja el volum més gran d'estrangers (40%). És a dir, una concentració molt més elevada que a les grans ciutats, ja que amb una població menor tenen un nombre d'estrangers superior.

Els municipis de menys de 20.000 habitants, malgrat haver experimentat un important augment en valors absoluts (la població estrangera s'ha quadruplicat entre 2001 i 2011), han perdut pes percentual. És a dir, el fenomen s'ha difós pel territori, però amb intensitats més baixes que a les grans ciutats.

Gràfic 3. Catalunya. Estrangers 2000-2013.
Valors absoluts (any 2000 = 100).

Taula 1. Distribució de la població estrangera en funció de la grandària del municipi

	Any	Grans ciutats (>200.000 h)	Ciutats mitjanes (200.000-20.000 h)	Resta de municipis (< 20.000 h)
Nombre de ciutats	1991	3	39	900
	1996	3	40	899
	2001	3	49	891
	2006	4	56	885
	2011	5	58	884
Nombre d'estrangers	1991	24.082	16.734	19.433
	1996	31.268	28.435	37.712
	2001	88.361	91.823	77.107
	2006	335.191	363.636	214.628
	2011	426.334	476.203	283.315
Percentatge sobre el total d'estrangers	1991	39,97	27,77	32,25
	1996	32,10	29,19	38,71
	2001	34,34	35,69	29,97
	2006	36,69	39,81	23,50
	2011	35,95	40,16	23,89

Font: Aguilar, L. (2013) "Los barrios étnicos como islas urbanas. La concentración de población extranjera en ciudades medias", XXIII Congreso de Geógrafos Españoles (en premsa).

Maig de 2013
www.cdr.udl.cat

Universitat de Lleida
Càtedra Repsol de Competitivitat
i Desenvolupament Regional

La població estrangera a Catalunya

Diferències entre comarques

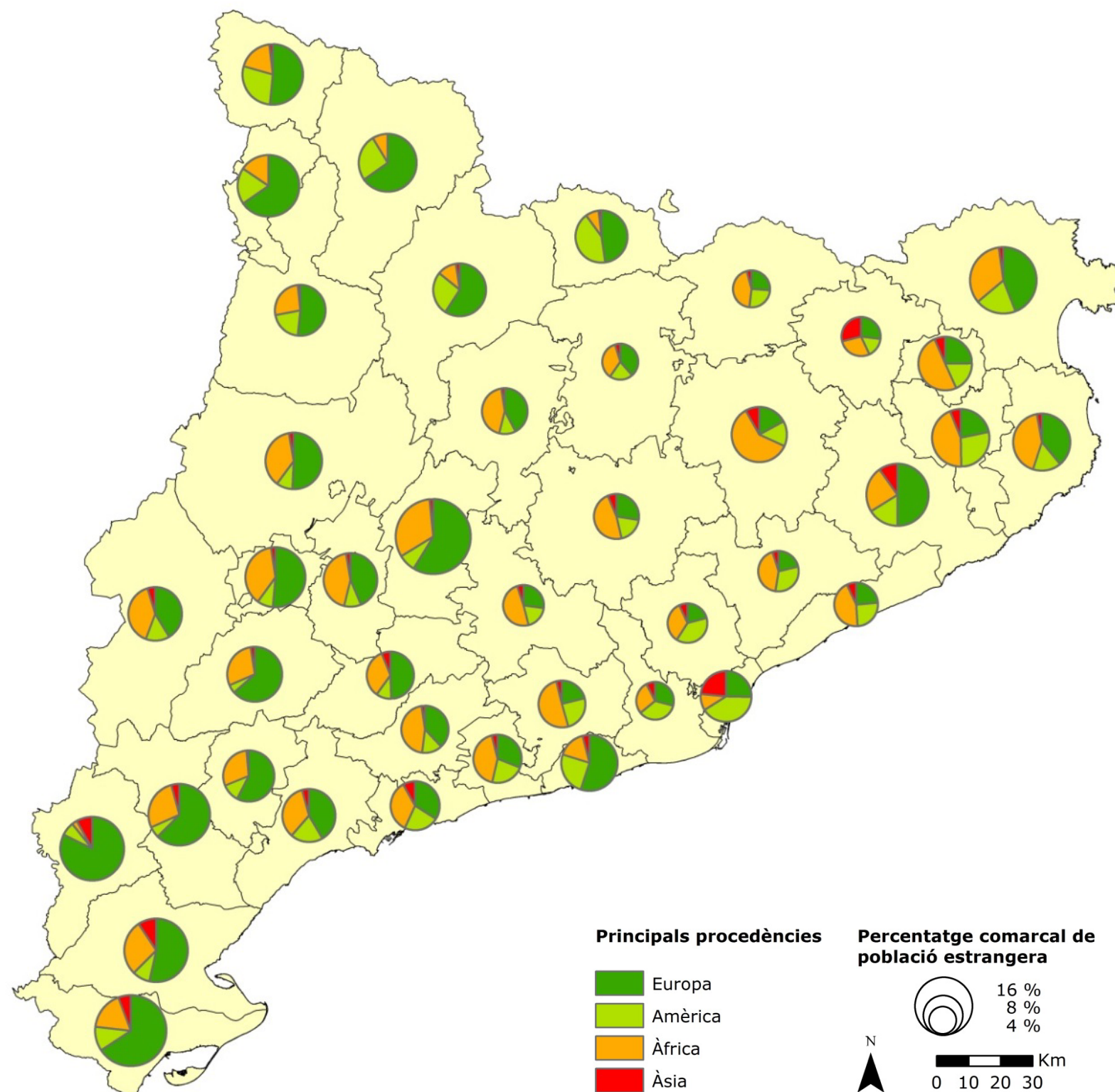
La distribució comarcal de la immigració a Catalunya no és, ni de bon tros, homogènia. Com es pot observar en el mapa 2, en la majoria de comarques catalanes el volum més important d'estrangers correspon a població europea. En la major part de les comarques la població de nacionalitat europea supera el 50% del conjunt de població estrangera. Una part important de la població és romanesa (9%), però en algunes comarques, especialment les de la costa gironina i la Vall d'Aran, la presència de francesos també és important. Així mateix, no podem passar per alt la important presència d'italians a Barcelona (amb el 4,3% és el quart contingent català i el primer de la ciutat).

La població amb nacionalitat d'algun país americà només és majoritària al Barcelonès. Es tracta, en bona mesura, d'equatorians, bolivians i colombians. Això corrobora que es tracta d'una immigració amb preferències clarament urbanes. De fet, en les comarques catalanes que presenten una xarxa urbana més densa, bàsicament el litoral des del Baix Camp fins a l'Alt Empordà, el percentatge de llatinoamericans és clarament més elevat que a les comarques menys poblades de l'interior.

A la inversa dels americans, els estrangers originaris de països africans es troben clarament representats en les comarques amb una activitat agrària més potent: plana de Lleida, Osona, Bages, comarques gironines i delta de l'Ebre. Si tenim present que el 75% de la immigració africana catalana és marroquina i que aquest és el primer contingent d'immigrants de Catalunya (20,4%), aquestes xifres ens mostren una forta intensitat del fenomen. Només en alguns punts concrets, com ara els gambians a les terres de Girona o els senegalesos a Lleida, existeixen altres col·lectius africans significatius.

Finalment, la població d'origen asiàtic només assolix valors importants en dues zones: el Barcelonès i les comarques de Girona. En el primer cas hi ha un cert equilibri entre els col·lectius de xinesos i el de pakistanesos, i en menor mesura de filipins –uns altres tres grups majoritàriament urbans. En el cas de les comarques de Girona observem un component important de població índia, concentrada especialment a la ciutat d'Olot.

Mapa 2. Principals procedències dels estrangers que residien a Catalunya l'any 2012 i percentatge que representaven respecte del total de població comarcal

Maig de 2013
www.cdr.udl.cat

Universitat de Lleida
Càtedra Repsol de Competitivitat
i Desenvolupament Regional

La població estrangera a Catalunya

Un últim aspecte que cal tenir present és el continent d'origen que predomina a les diverses comarques catalanes. Com es veu en el mapa 3, la distribució és pràcticament concèntrica. A l'àrea metropolitana de Barcelona el grup majoritari és el dels americans. En un entorn ampli d'aquesta àrea metropolitana, així com als entorns de Girona, al Camp de Tarragona i al Segrià (les comarques més poblades fora de Barcelona), els majoritaris serien els africans. A la resta de Catalunya els europeus són majoria. És a dir, la migració europea, majoritàriament romanesa, s'ha difós per tot el territori, mentre que les restants comunitats han buscat xarxes urbanes més denses. De fet, entre les comarques més poblades de Catalunya els europeus només són majoritaris en les comarques amb nuclis turístics potents (Alt Empordà, Selva, Garraf o Baix Camp).

Una anàlisi més precisa de la filiació, centrant l'atenció en el país i no en el continent de procedència, permet afinar més en la distribució territorial de la població estrangera (taula 2). Des d'aquesta òptica, la principal nacionalitat forana present a Catalunya l'any 2013 és la marroquina (20,4% dels estrangers que actualment resideixen a Catalunya). El col·lectiu procedent del Marroc ha estat el més important des dels inicis de la immigració estrangera recent a Catalunya, tant pel nombre com per la seva distribució en el territori. En l'actualitat continua sent el més nombrós, tot i que al llarg dels últims deu anys la immigració d'origen llatinoamericà ha experimentat un fort creixement, i en conjunt, el nombre de llatinoamericans (22%) ha superat el de magrebins.

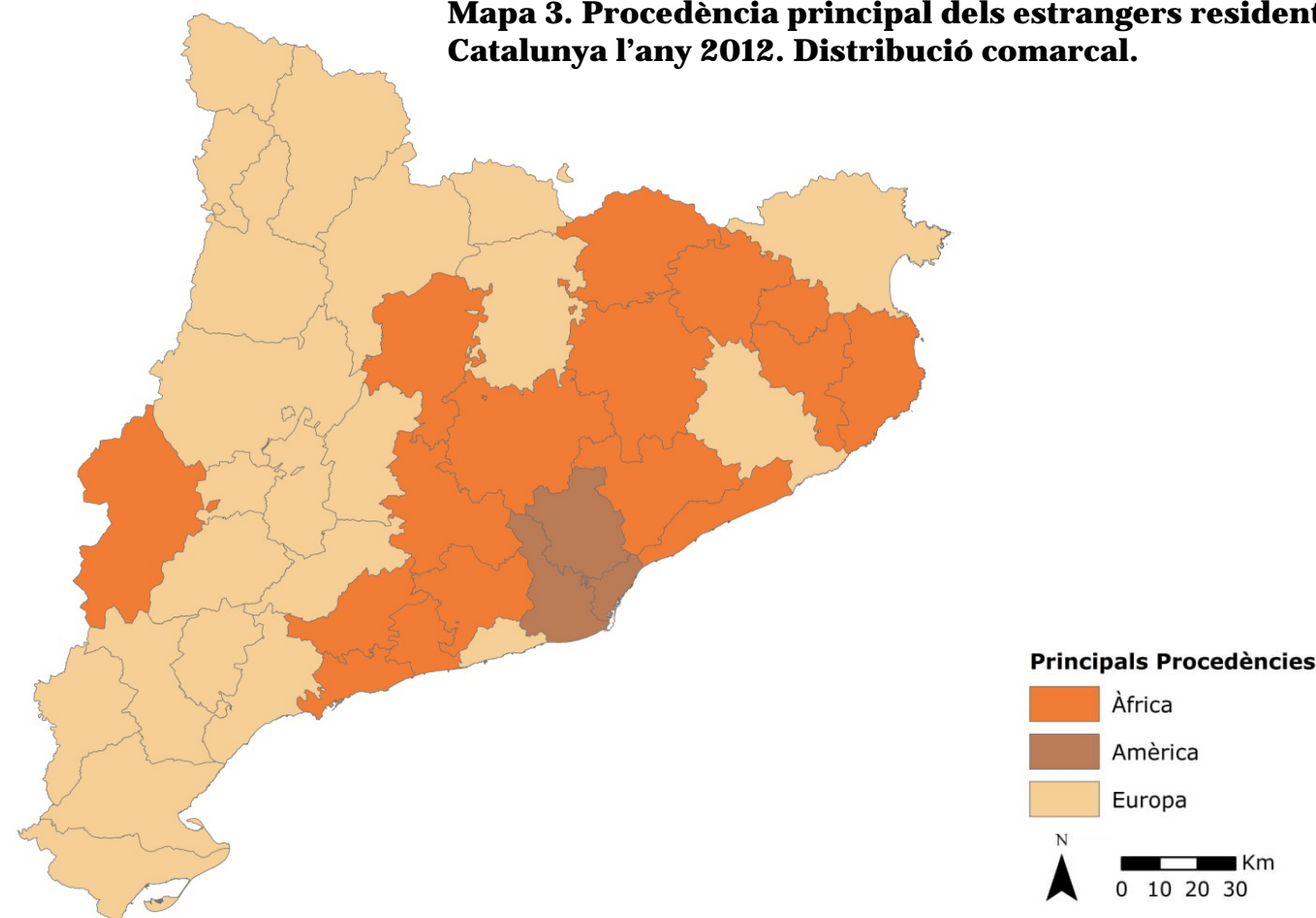
Els romanesos són la segona nacionalitat en importància, presents en bona part del territori català, i representen el 8,9% de la població estrangera. Aquests dos contingents també són els principals a escala espanyola, tot i que en aquest marc la distribució és molt més equilibrada.

Aquests dos col·lectius tendeixen a mantenir-se estables. En canvi, en les altres posicions trobem canvis importants. El tercer contingent amb més presència a Catalunya és l'equatorià, tot i que perd pes (ha passat del 5,4% el 2012 al 4,4 el 2013). Més evidents encara són els canvis en la quarta posició, tradicionalment ocupada pels bolivians, però que el 2013 eren el sisè grup. Una pèrdua de posició deguda a un descens dels ciutadans d'aquesta nacionalitat a Catalunya (-2.853 persones entre 2012 i 2013), però també a les majors arribades d'italians i xinesos.

Si ens fixem en les diferències entre Catalunya i Espanya, trobem també trets interessants. Per exemple, el tercer contingent espanyol en volum espanyol són els ciutadans del Regne Unit i el setè, els alemanys, tots dos àmpliament representats en moltes localitats de la costa espanyola, però poc presents a Catalunya. En canvi, els francesos sí que tenen un pes important a Catalunya (novè grup). Un altre grup important d'estrangers residents a Catalunya són els pakistanesos. De fet, el 57% dels nacionals d'aquest país que viuen a Espanya, un fet que demostra la territorialitat de la immigració.

Aquesta territorialitat encara és més evident en altres col·lectius menys nombrosos. Per exemple, Catalunya concentra el 76% dels gambians d'Espanya, el 53% dels indis o el 50% dels hondurenys. El mapa 4 mostra el continent predominant per grans grups en l'àmbit municipal, una nova il·lustració del component territorial que comentàvem.

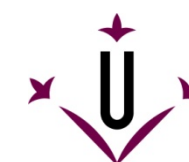
Mapa 3. Procedència principal dels estrangers residents a Catalunya l'any 2012. Distribució comarcal.

Taula 2. Principals nacionalitats de la immigració (percentatge sobre el total d'immigrants, 2013)

Espanya		Catalunya	
1. Romania	15,74	1. Marroc	20,38
2. Marroc	14,26	2. Romania	8,98
2. Regne Unit	6,94	3. Equador	4,41
4. Equador	4,75	4. Itàlia	4,32
5. Colòmbia	4,01	5. Xina	4,25
6. Itàlia	3,48	6. Bolívia	4,10
7. Alemanya	3,28	7. Pakistan	3,99
8. Xina	3,27	8. Colòmbia	3,31
9. Bolívia	3,12	9. França	2,93
10. Bulgària	3,05	10. Perú	2,45

Maig de 2013
www.cdr.udl.cat

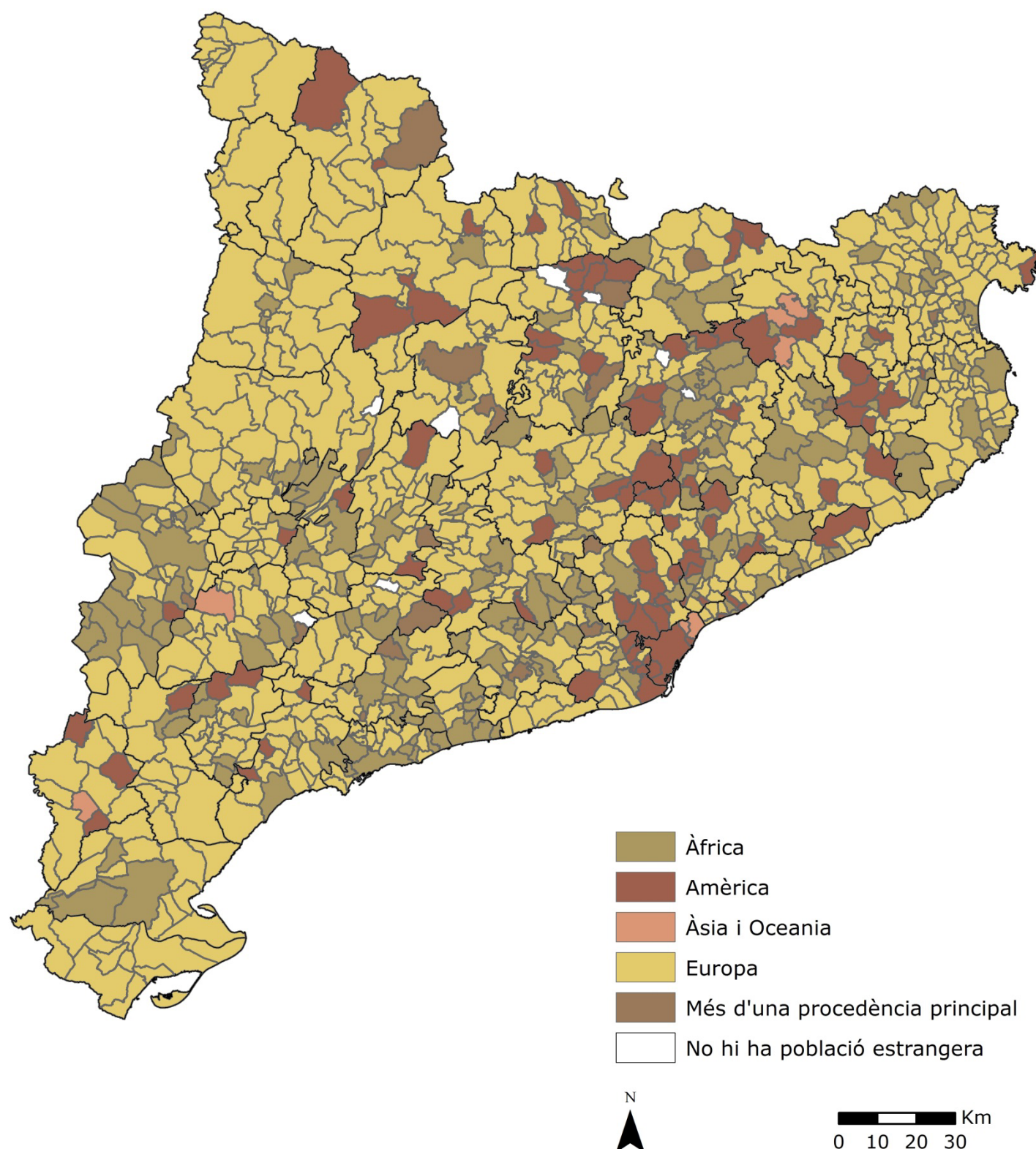

Universitat de Lleida
Càtedra Repsol de Competitivitat
i Desenvolupament Regional

La població estrangera a Catalunya

Mapa 4. Procedència principal dels estrangers residents a Catalunya l'any 2012. Distribució municipal.

L'evolució que han experimentat els estrangers residents en la majoria dels municipis de Catalunya, independentment del volum de població, ha estat molt similar. Pràcticament tots els municipis han tingut un creixement de la població estrangera empadronada. Tanmateix, són els municipis petits els que més han notat el canvi (mapa 1).

Guissona és el municipi on aquest canvi s'ha manifestat de manera més intensa. L'any 2000 el percentatge de població estrangera en aquest municipi de la Segarra era tan sols del 6,71%. Dotze anys més tard aquesta xifra és de l'ordre del 50,6% –la majoria europeus. Actualment és la més alta de Catalunya. Aquest creixement significa que en aquest període la població estrangera gairebé s'ha multiplicat per quinze.

Els altres dos municipis catalans amb el percentatge de població estrangera més elevat es localitzen a la província de Girona. Ara bé, es tracta de dos contingents clarament diferenciats. Castelló d'Empúries (50,11%) acull bàsicament immigrants europeus atrets pel clima i l'oci. En canvi, en el cas de Salt (42,47%) es tracta bàsicament de treballadors d'origen africà.

Un altre cas excepcional és el del municipi de Freginals, a la comarca del Montsià, on l'any 2000 no hi havia cap estranger registrat al padró municipal, i avui dia ja superen els 149 estrangers (30%). En un municipi de 482 habitants, el fet que tres de cada deu habitants siguin estrangers inevitablement comporta canvis profunds en l'estructura demogràfica de la població.

És interessant destacar que únicament en 41 municipis dels 947 que té Catalunya es registra un descens de la població estrangera en el període 2000-2012. A més, tots ells, a excepció del Bruc (2.029 habitants), tenen una població inferior als 100 habitants. En línies generals, com més grans són els municipis més pes hi té la població de nacionalitat estrangera. La mitjana dels de menys de 5.000 habitants és d'un 9,5% d'estrangers, mentre que en els municipis de més de 10.000 habitants arriba al 15,8%.

Això és cert fins al punt que tan sols en tres dels municipis amb una població superior als 10.000 habitants es registra un percentatge de població estrangera inferior al 5%. Es tracta d'Argentona (4,58% de població estrangera i 11.914 habitants), la Roca del Vallès (4,46% i 10.393 habitants) i Sant Quirze del Vallès (4,98% i 18.994 habitants). D'altra banda, entre els 947 municipis catalans tan sols n'hi ha tretze en els quals no consta cap estranger al padró: Sant Julià de Cerdanyola, Llobera, Santa Cecília de Voltregà, Castellar del Riu, Castellar de la Ribera, Montclar, Fullella, Sant Agustí de Lluçanès, Montornès de Segarra, Tiurana, Savallà del Comtat, Gisclareny i Sant Jaume de Frontanyà. Tots tenen menys de 300 habitants. Són una mostra de l'abast territorial que han assolit aquests fluxos.

Maig de 2013
www.cdr.udl.cat

Universitat de Lleida
Càtedra Repsol de Competitivitat
i Desenvolupament Regional

La població estrangera a Catalunya

Les nacionalitzacions. Un matís necessari

Un cop analitzades les dades sobre població estrangera, hem de fer un matís important. Com en tota anàlisi estadística, la informació que es dona no sempre reflecteix la complexitat de la realitat. En un fenomen complex com són les migracions, aquesta afirmació és perfectament vàlida. No hem de perdre de vista que les dades que hem analitzat són de nacionalitats. Per tant, una persona nascuda a l'estranger però nacionalitzada espanyola no figura en aquesta estadística. Igualment, un nascut de pares estrangers però de nacionalitat espanyola tampoc. En tots dos casos, però, està clar que estem davant de fluxos que tenen repercussions en aspectes clau de la societat i que, com a tals, cal tenir presents.

El principal problema per analitzar aquests fenòmens és la dificultat per obtenir informacions acurades. Per aquest motiu, en la taula 3 hem fet un exercici teòric per adaptar les dades disponibles per a l'Estat al marc de Catalunya. El resultat és que en el període 2002-2011 s'haurien nacionalitzat unes 162.000 persones. Malgrat que –hi insistim– aquesta xifra és una extrapolació, no hem de passar per alt que el volum de nacionalitzacions d'aquest període correspondria a aproximadament un 14% dels estrangers presents a Catalunya el 2013. Dit d'una altra manera, si no s'hagués fet cap nacionalització el nombre d'estrangers l'any 2013 seria de 1.316.477 persones. Una mostra de l'aproximació d'aquestes dades a la realitat és que, si comptem la població nascuda fora de Catalunya, independentment de la seva nacionalitat (també pot tenir nacionalitat espanyola), la xifra que ens dona l'any 2012 és de 1.342.271 persones (gràfic 5).

Les dades reals per a tot Catalunya, disponibles només per al període 2009-2011, apunten que en només tres anys es van nacionalitzar 77.298 persones. La majoria van ser de l'Amèrica del Sud (74,35%); només els equatorians ja van representar el 30% del total. Els acords bilaterals per tenir doble nacionalitat amb la majoria de països iberoamericans segur que influeixen en les xifres.

Per contra, els marroquins han de renunciar a llur nacionalitat original. Tot i això, els nacionalitzats representen un 16% del total. Una situació similar ocorre amb el romanesos. En aquest cas, a més, el fet de ser ciutadans de la UE pot ajudar a entendre que només 162 persones (0,2% del total) s'hagin nacionalitzat en aquests tres anys.

Maig de 2013
www.cdr.udl.cat

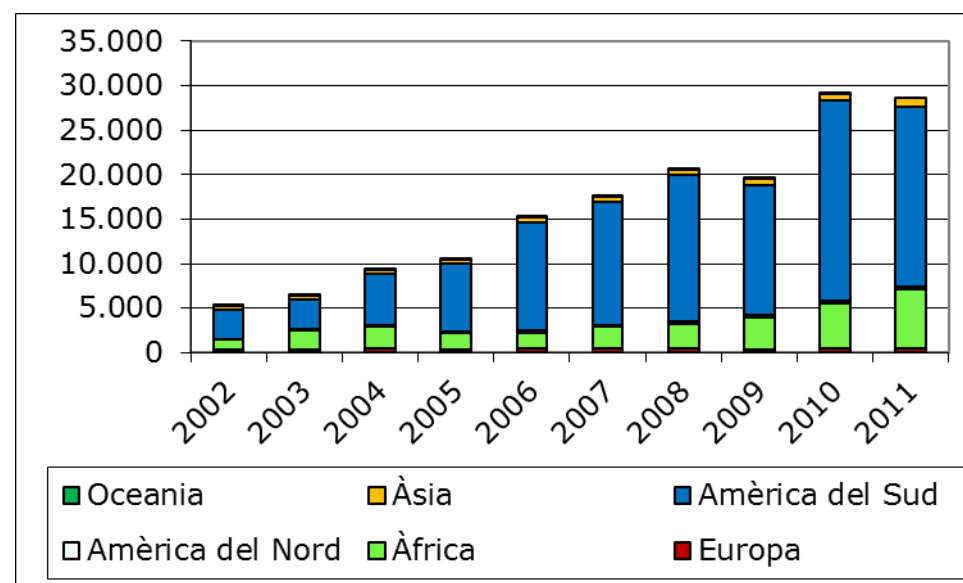

Universitat de Lleida
Càtedra Repsol de Competitivitat
i Desenvolupament Regional

Taula 3. Evolució de les nacionalitzacions a Catalunya (2002-2011)

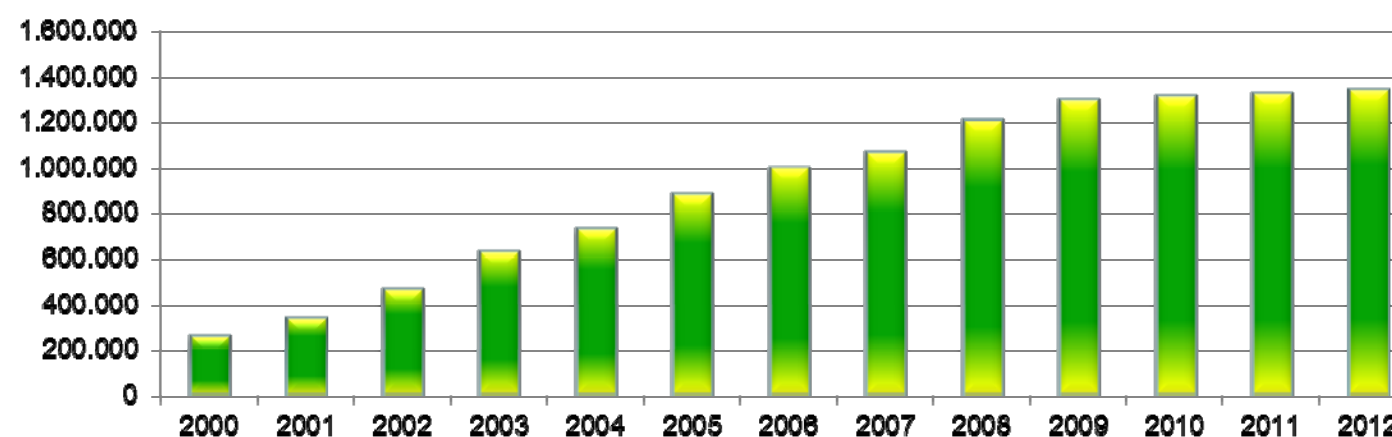
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Europa	374	383	453	392	404	438	531	352	437	478
Àfrica	1.054	2.077	2.435	1.790	1.856	2.513	2.729	3.640	5.103	6.672
Amèrica del Nord	121	111	140	132	169	177	222	170	246	227
Centre – Sud-amèrica	3.261	3.400	5.803	7.624	12.245	13.826	16.434	14.719	22.523	20.247
Àsia	490	486	502	490	506	537	584	673	833	970
Oceania	1	1	2	2	4	2	4	5	3	0
Total	5.301	6.459	9.333	10.430	15.185	17.492	20.505	19.559	29.145	28.594

Gràfic 4. Evolució de les nacionalitzacions a Catalunya (2002-2011)

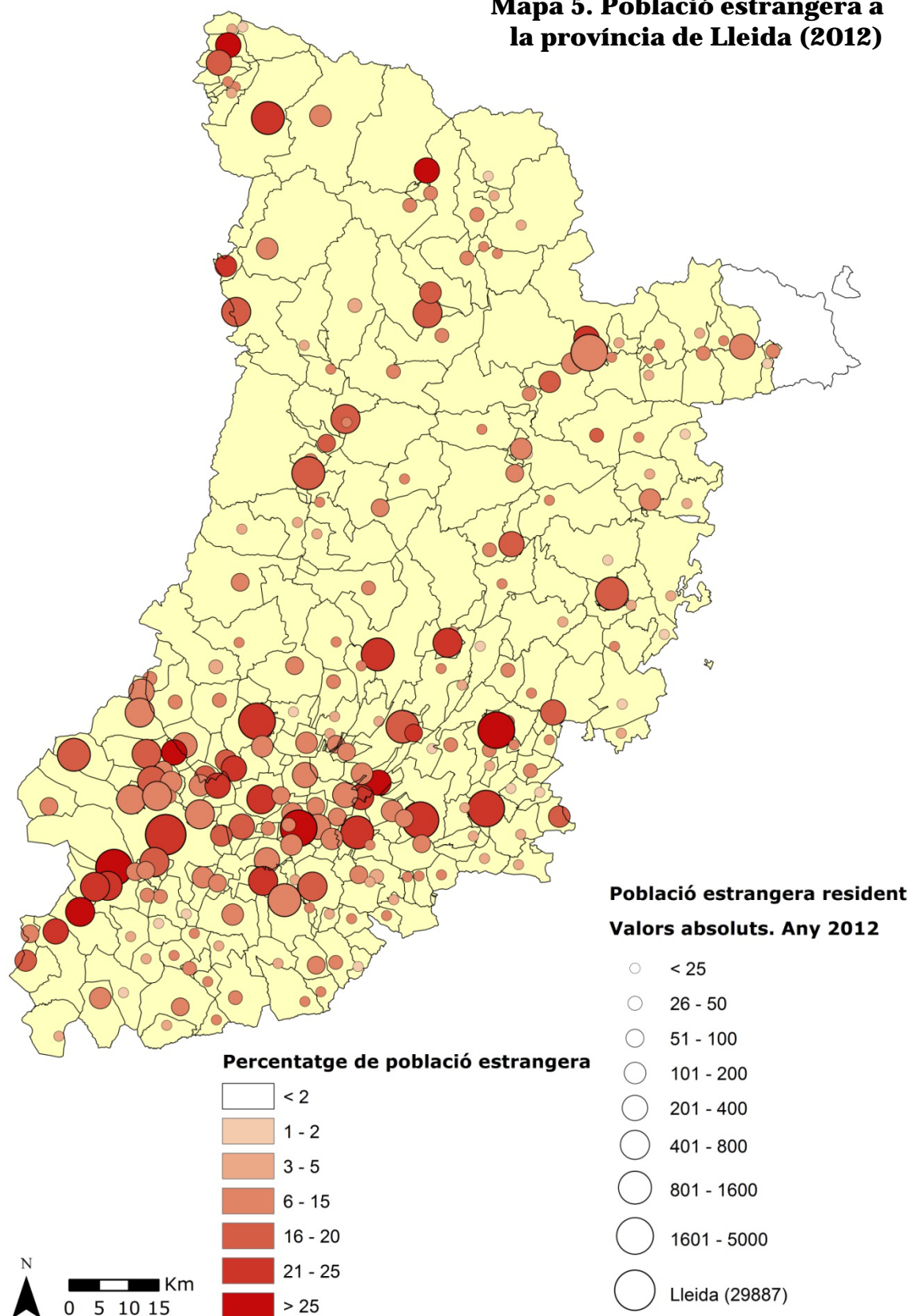
Dades reals de 2009, 2010 i 2011. Per a les dades 2002-2011, estimacions a partir d'aplicar la mitjana catalana sobre el total de nacionalitzacions espanyoles 2009-2011 (24,37%) al total de nacionalitzacions espanyoles.

Gràfic 5. Evolució del total de població catalana nascuda a l'estranger (2002-2012)

La població estrangera a Catalunya

Mapa 5. Població estrangera a la província de Lleida (2012)

La immigració a la província de Lleida

Com ja hem apuntat anteriorment, el repartiment general de la població estrangera no sempre guarda relació amb la seva distribució sobre un territori en concret. Per aquest motiu, hem cregut convenient focalitzar la temàtica en una àrea més concreta: la província de Lleida.

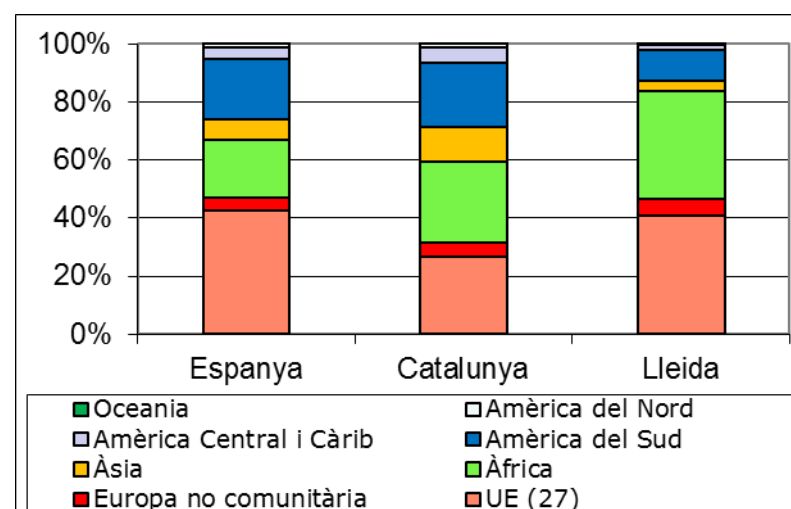
Com podem veure en el gràfic 6, la província de Lleida presenta una clara concentració de la població estrangera en dos grans grups. Els europeus i els africans representen el 83,9% de la població estrangera, davant del 59,2% a Catalunya i el 67% a Espanya. A més, els dos orígens més habituals, el Marroc i Romania, sumen el 49,7% de la població estrangera (a Catalunya i a Espanya els percentatges dels dos grups més nombrosos és d'entorn del 29%). És a dir, una primera característica que s'observa és que com més petita és l'àrea, les concentracions de determinats grups tendeixen a ser més grans.

A l'altre extrem, també s'observa una elevada presència de grups poc presents a Espanya. Alguns són lògics, com ara que el 19% dels andorrans d'Espanya visquin a la província de Lleida. Altres sorprenen més. La província de Lleida acull l'11% dels egipcis o dels guineans d'Espanya. O a la inversa, el tercer grup d'estrangers més nombrosos a Espanya, els ciutadans del Regne Unit (taula 2), només n'habiten a la província 255 (0,07% dels presents a Espanya). O 962 equatorians, del quart grup (0,37%).

Pel que fa als municipis, els estrangers també es distribueixen de forma diversa al llarg de la província. Els volums més importants es concentren en l'eix de l'A2, especialment a Lleida (29.887) i a Mollerussa (4.349). Fora d'aquest eix els estrangers tendeixen a concentrar-se en les capitals de comarca i nuclis principals. Un altre fet destacable és el poc volum de població estrangera que hi ha a la zona del Prepirineu. Tant la Noguera com el Solsonès i el sud del Pallars tenen una presència d'estrangers força limitada.

La distribució comarcal també presenta característiques pròpies. En la taula 4 es pot veure com és habitual que els municipis amb un percentatge més elevat d'estrangers no siguin les capitals. Només Mollerussa i Solsona tenen el percentatge d'estrangers més alt que les respectives comarques. En l'altre extrem, la Seu d'Urgell i Lleida no figuren entre els tres municipis amb més població estrangera de les respectives comarques. Així mateix, és rellevant que els tres municipis amb un percentatge més alt de població estrangera a cada comarca acostumin a concentrar entre el 69% (Pla d'Urgell) i el 95% (Solsonès) dels estrangers de les respectives comarques. Només unes poques excepcions. Una, propiciada per la mateixa idiosincràsia de l'Alta Ribagorça, que només té tres municipis, i la xifra representa el 100%. Per sota de l'habitual, l'Alt Urgell, on només representen el 20%, i el Segrià amb el 8%. L'alt pes de la població estrangera a la Seu d'Urgell (2.578 persones i 20,6% del total) i a Lleida (30.440 persones, 21,8% del total) explicaria aquesta última xifra.

Pel que fa a grans grups de procedència, el grup més habitual acostuma a ser el dels ciutadans europeus. Només en algunes capitals de comarca destaquen els africans (Cervera, Tàrraga o Solsona).

Gràfic 6. Comparació dels principals grups de població (2013)

Maig de 2013
www.cdr.udl.cat

Universitat de Lleida
Càtedra Repsol de Competitivitat
i Desenvolupament Regional

La població estrangera a Catalunya

Taula 4. Distribució comarcal dels municipis amb més percentatge de població estrangera (2012)

	Població total	Nacionalitat estrangera	Percentatge d'estrangers	Procedència principal
Alt Urgell	21.386	2.839	13,27	Europa
Les Valls de Valira	948	236	24,89	Europa
La Vansa i Fórnsols	206	40	19,41	Europa
Oliana	1.920	295	15,36	Europa
Alta Ribagorça	4.235	695	16,41	Europa
Vilaller	667	159	23,83	Europa
El Pont de Suert	2.516	425	16,89	Europa
La Vall de Boí	1.052	111	10,55	Europa
Cerdanya	19.047	3.036	15,93	Europa
Llívia	1.689	311	18,41	Europa
Alp	1.745	282	16,16	Europa
Puigcerdà	8.957	1.839	20,53	Europa
Garrigues	20.212	2.683	13,27	Europa
Arbeca	2.493	447	17,93	Europa
Juneda	3.490	777	22,26	Europa
Les Borges Blanques	6.060	838	13,82	Europa
Noguera	40.200	7.067	17,57	Europa
Artesa de Segre	3.759	879	23,38	Europa
Balaguer	16.952	3.949	23,29	Europa
Térmens	1.587	335	21,1	Europa
Pallars Jussà	14.113	1.984	14,5	Europa
Salàs de Pallars	368	66	17,93	Europa
Tremp	6.515	1.140	17,49	Europa
La Pobla de Segur	3.156	516	16,34	Àfrica

	Població total	Nacionalitat estrangera	Percentatge d'estrangers	Procedència principal
Pallars Sobirà	7.457	1.090	14,61	Europa
Esterrri d'Àneu	900	247	27,44	Europa
Sort	2.322	457	19,68	Europa
Rialp	680	103	15,14	Europa
Pla d'Urgell	37.267	7.350	19,72	Europa
Mollerussa	14.729	4.349	29,52	Europa
Barbens	928	215	23,16	Europa
Bellvís	2.391	497	20,78	Europa
Segarra	23.365	6.267	26,82	Europa
Guissona	6.763	3.422	50,59	Europa
Cervera	9.440	2.152	22,79	Àfrica
Massoteres	207	37	17,84	Europa
Segrià	209.965	40.997	19,52	Àfrica
La Portella	772	288	37,3	Europa
Alcarràs	8.755	2.400	27,41	Europa
Aitona	2.419	610	25,21	Àfrica
Solsonès	13.676	1.841	13,46	Àfrica
Solsona	9.201	1.583	17,2	Àfrica
Sant Llorenç de Morunys	1.038	147	14,16	Europa
Odèn	268	25	9,32	Europa
Urgell	36.975	6.838	18,49	Europa
Tornabous	925	240	25,94	Europa
Tàrrrega	16.731	3.689	22,04	Àfrica
Bellpuig	4.975	1.080	21,7	Àfrica
Vall d'Aran	10.056	2.011	19,99	Europa
Les	1.012	264	26,08	Europa
Vielha e Mijaran	5.454	1.329	24,36	Europa
Bossòst	1.779	222	19,25	Europa

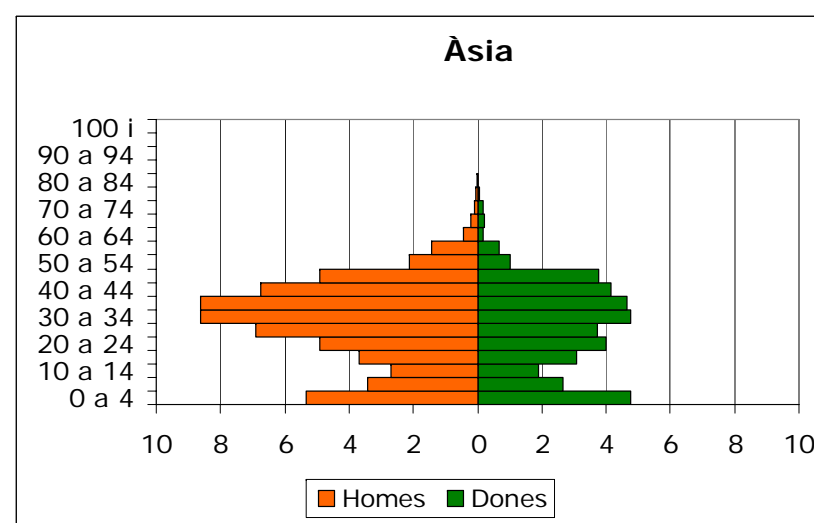
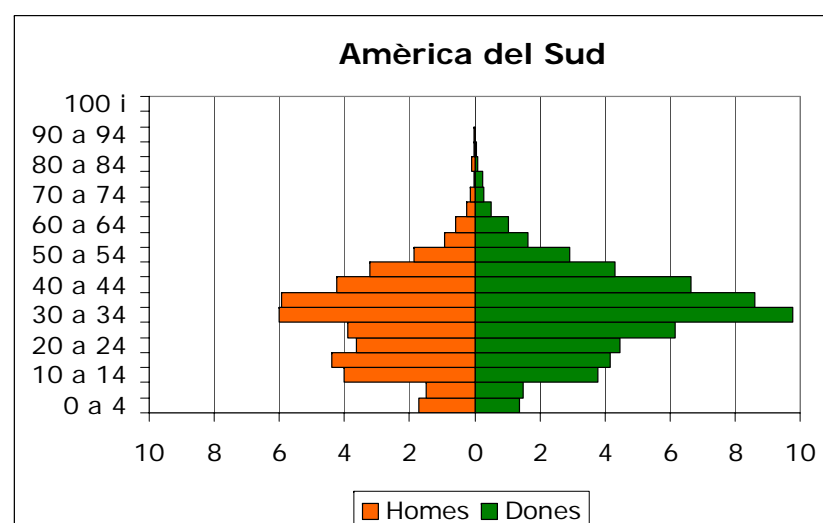
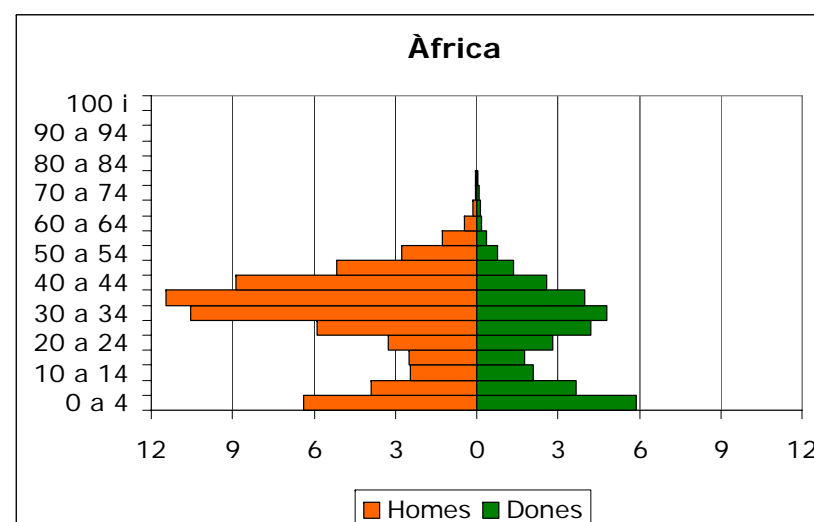
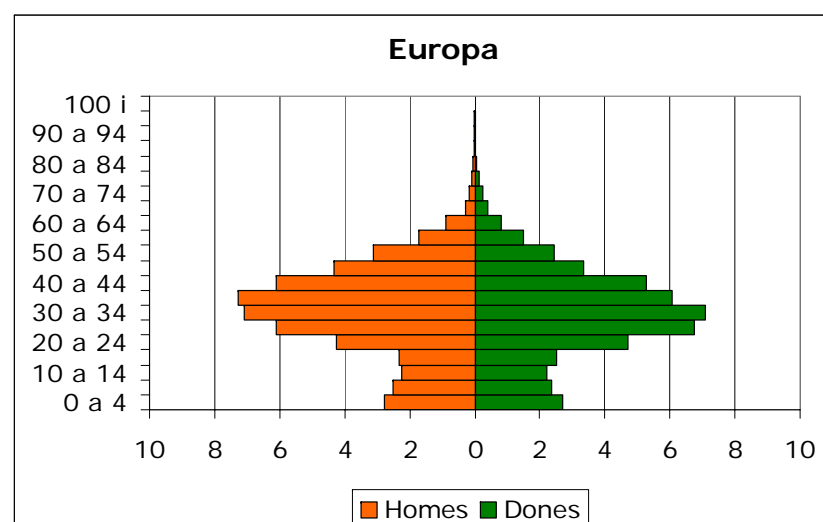
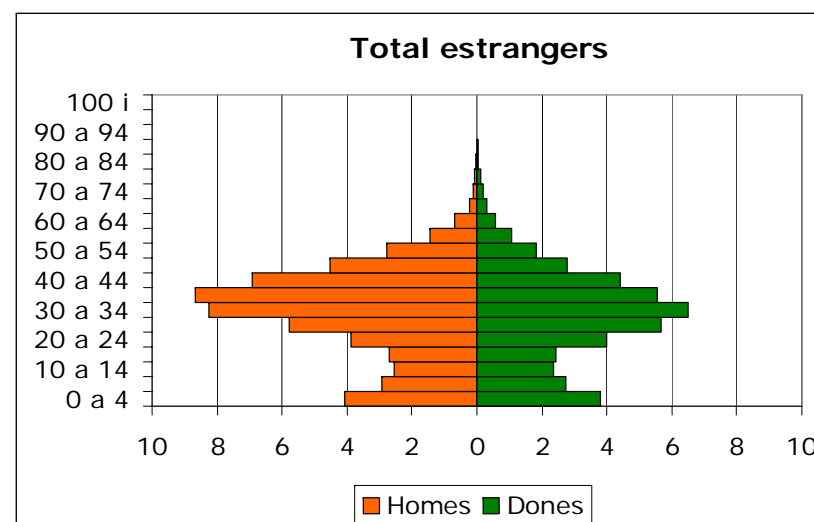
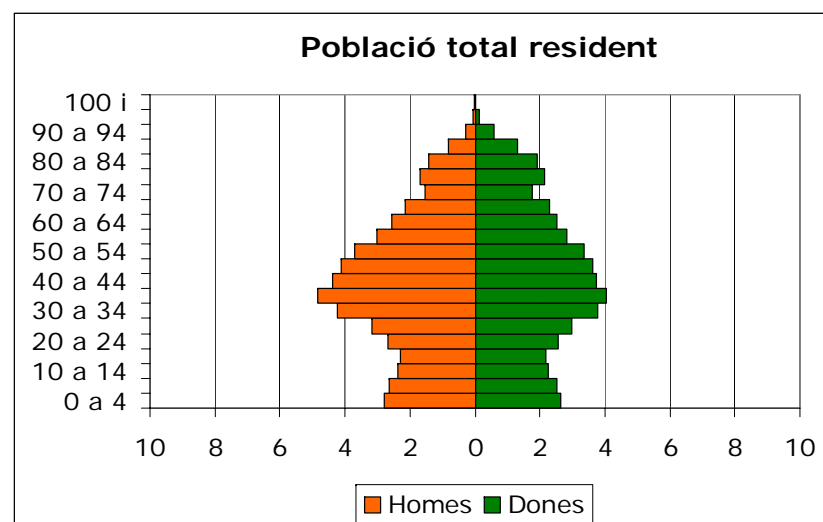
Maig de 2013
www.cdr.udl.cat

Universitat de Lleida
Càtedra Repsol de Competitivitat
i Desenvolupament Regional

La població estrangera a Catalunya

Gràfic 7. Piràmides de població dels principals grups de població de la província de Lleida (2013)

La població estrangera. Un col·lectiu molt divers

Un últim aspecte que hem cregut convenient analitzar és l'estructura que té la població estrangera present a la província. Com es podrà observar, les diferències en funció dels grups de població són importants.

Si partim de la piràmide de població del conjunt de la població i la comparem amb la del conjunt d'estrangers, podem observar algunes diferències significatives. En primer lloc, la població estrangera és molt més jove que no pas el conjunt de la població (i molt més que la de nacionalitat espanyola). Les causes són múltiples i complexes, però aquí només les enumerem: arribada de població estrangera en edats laborals (i reproductives), diferents graus d'agrupament familiar, major fecunditat i menor pes de població d'edat avançada.

Per continents de procedència, la piràmide més similar a la del conjunt de població és la d'Europa. Tot i que la població de més edat és inferior a la del conjunt de població, els valors són, en termes generals, comparables. No passa el mateix en els altres grans grups de població estrangera.

El primer element que cal destacar en aquests altres grups són les diferències existents entre sexes. Els africans i els asiàtics presenten un perfil dels seus nacionals clarament masculí. En canvi, els sud-americans tenen un perfil femení.

Una altra diferència important és la presència de població infantil. Aquí hi juguen diversos factors, com ara la fecunditat de les mares o l'alta proporció de dones estrangeres en edats fèrtils. D'altra banda, en alguns casos (el dels infants sud-americans sembla el més clar) no es tracta d'una manca de naixements sinó del fet que molts nascuts a Espanya obtenen la doble nacionalitat, i per tant, no consten com a estrangers.

Un darrer aspecte rellevant és que, amb independència de la nacionalitat, la població de més de 60 anys és molt escassa. Els grups en aquestes edats se situen entre el 5 i el 10% de la població enfront del més del 20% en el conjunt de població.

Maig de 2013
www.cdr.udl.cat

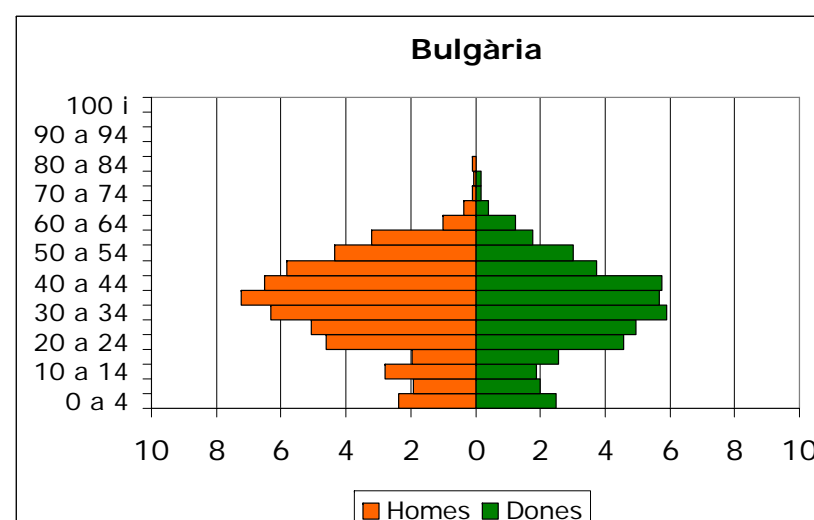
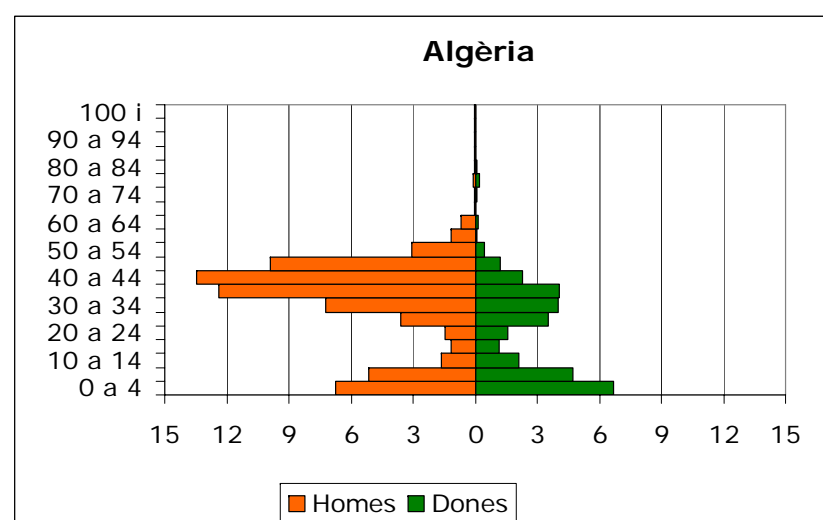
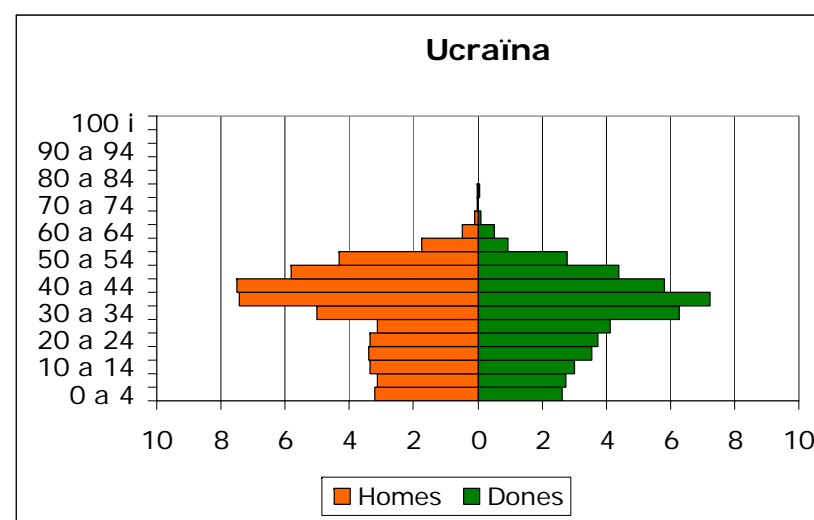
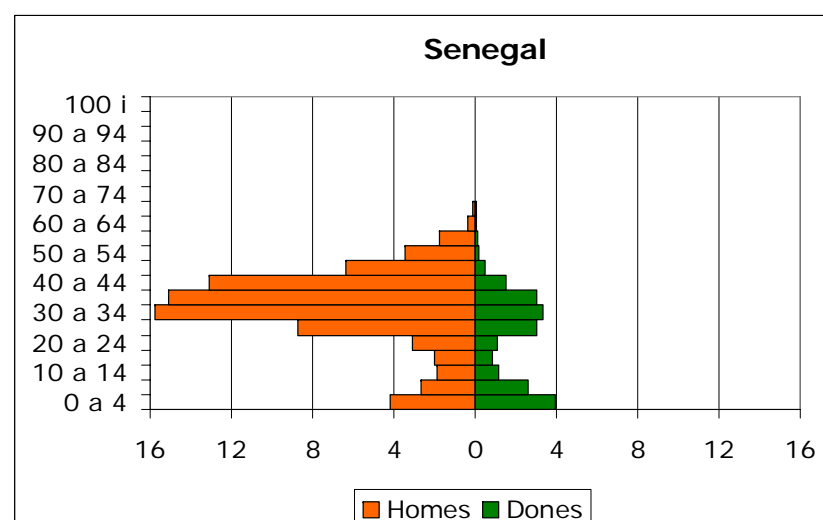
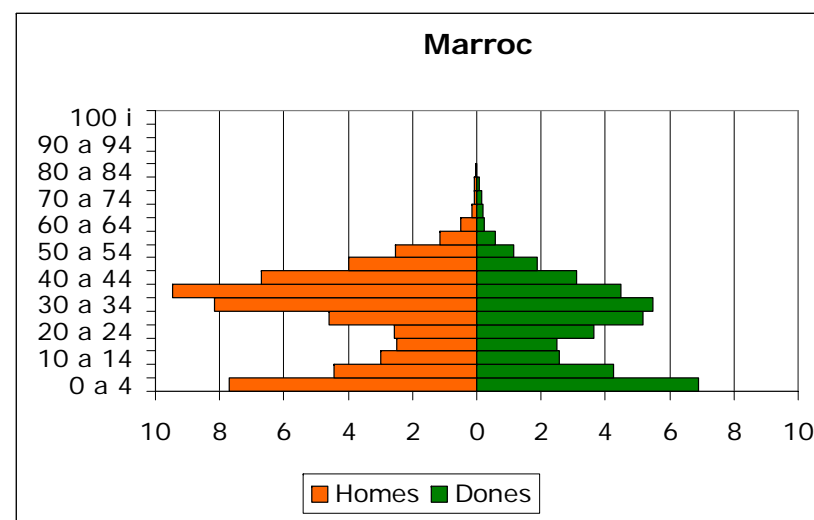
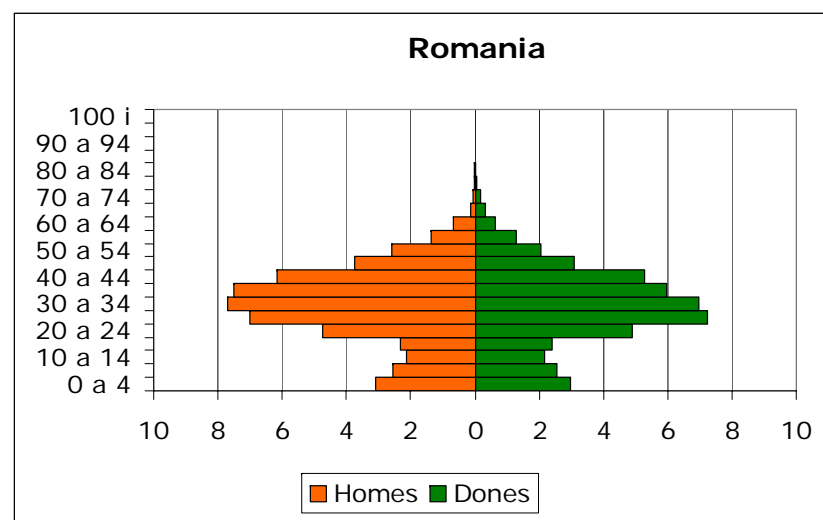

Universitat de Lleida
Càtedra Repsol de Competitivitat
i Desenvolupament Regional

La població estrangera a Catalunya

Gràfic 8. Piràmides de població per nacionalitats dels deu principals grups d'estrangers de la província de Lleida (2013)

Les diferències que comentàvem anteriorment són encara més evidents quan analitzem les dades per nacionalitats. Els romanesos, principal grup de població estrangera de la província de Lleida, presenten una piràmide amb una distribució bastant equitativa entre homes i dones. Tot i això, el gros de la població romanesa es concentra en els grups corresponents a les edats laborals. El grup de 20 a 64 anys concentra el 79% de la població.

Els marroquins, segon grup de la província, presenta una migració més masculina en els grups de més edat (majors de 35 anys), però equilibrada en les edats inferiors. Destaca especialment l'important volum de població infantil: el 14,6% dels marroquins tenen menys de 5 anys.

El tercer grup d'estrangers, els senegalesos, presenten una població clarament masculina: 2.681 homes (79%) i 729 dones (21%). Malgrat aquestes dades, comparativament, la natalitat és extremadament elevada: 277 senegalesos residents a Lleida tenen menys de 5 anys.

Els ucraïnesos presents a la província es distribueixen d'una manera bastant equilibrada entre els dos sexes. Destaquen especialment uns grups extremadament homogenis, entorn del 6% de la població per grup d'edat quinquennal entre els 0 i els 29 anys.

Els algerians tenen unes característiques similars a les dels senegalesos: 1.849 homes (68%) i 884 dones (32%). Així mateix, la natalitat és també elevada: a la província de Lleida 637 algerians tenen menys de 10 anys.

Els búlgars presenten una distribució de la població similar a la dels romanesos, amb una clara presència de les persones en edat laboral.

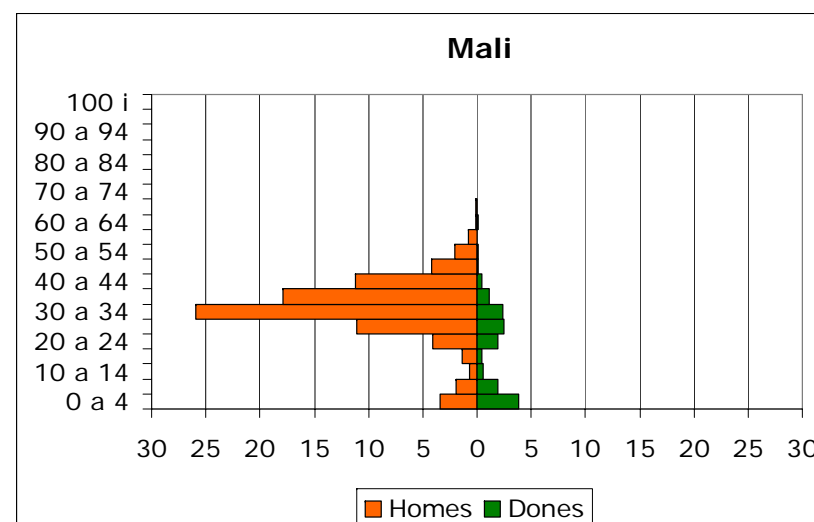
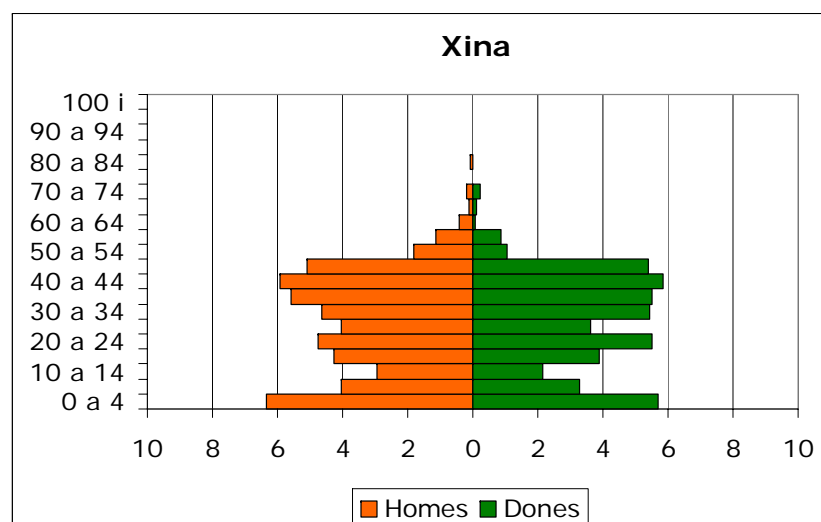
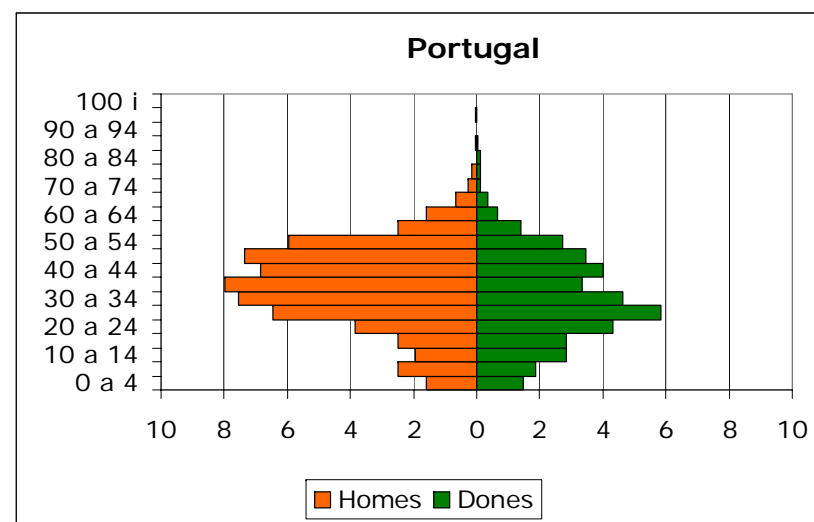
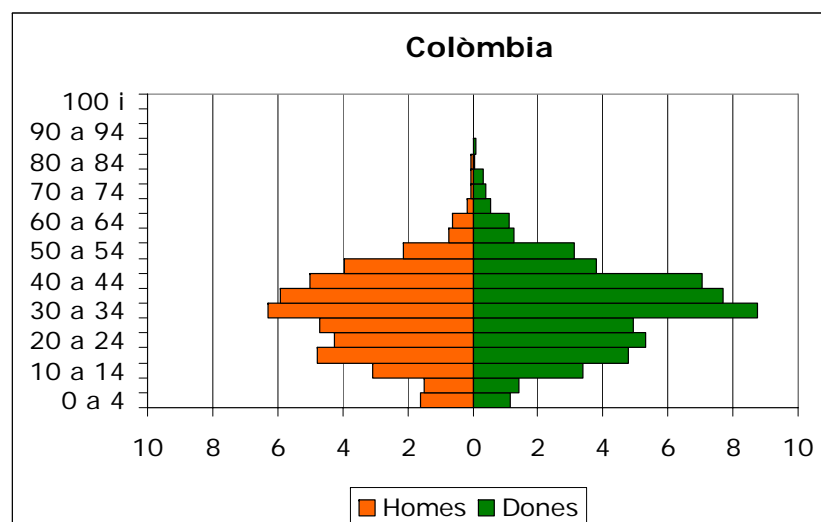
Les similituds observades entre senegalesos i algerians i entre búlgars i romanesos mostrarien uns certs comportaments migratoris i de natalitat similars en cadascun d'aquests dos contextos.

Maig de 2013
www.cdr.udl.cat

Universitat de Lleida
Càtedra Repsol de Competitivitat
i Desenvolupament Regional

La població estrangera a Catalunya

El setè grup amb més població estrangera a la província són els colombians. Aquest grup, a diferència del que hem vist fins ara, el formen majoritàriament dones (55% de la població). A més, malgrat aquest volum de població femenina, la natalitat és extremadament baixa: 67 colombians de menys de 5 anys.

Els portuguesos tornen a ser un grup majoritàriament masculí (59%) i format per persones en edat laboral (81% de la població portuguesa). La proximitat amb el país d'origen i les facilitats que dona la pertinença de Portugal al grup de països històrics de la Unió Europea explicarien aquesta escassa presència de joves i jubilats. A més, és important citar l'existència d'una important colònia de portuguesos que viuen a l'Alt Urgell i que treballen a Andorra.

Les persones de nacionalitat xinesa (novè grup de la província) són les que presenten una distribució més equilibrada en la piràmide d'edats i sexe. Aquest fet ens indicaria unes migracions familiars. Bona mostra d'aquest fet és una notable natalitat (205 xinesos menors de 5 anys) i que un 0,7% de la població xinesa tingui més de 65 anys.

Finalment, el desè grup d'estrangers amb més presència a la província de Lleida són els malians. Aquest grup presenta unes característiques encara més extremes que els senegalesos: 1.431 homes (85%) i 261 dones (15%). Així mateix, la natalitat és també elevada: 187 malians de menys de 10 anys a la província de Lleida.

Fonts d'informació:

- Padró municipal d'habitants (Institut d'Estadística de Catalunya)
- Concessió de nacionalitat espanyola per residència (Observatorio Permanente de la Inmigración)

- A. D. (2012) "La població estrangera als municipis de Catalunya", *La immigració en xifres*. Departament de Benestar Social i Família, núm. 13.
- A. D. (2013) *Butlletí de població estrangera i mercat de treball*. Departament d'Empresa i Ocupació.
- Cabré, A. (2008) "Les onades migratòries en el sistema català de reproducció", *Papers de demografia* núm. 328.

- IDESCAT (2008) *La immigració ara i aquí. Catalunya 2008. Dades estadístiques*. Generalitat de Catalunya, Barcelona.

Maig de 2013
www.cdr.udl.cat

Universitat de Lleida
Càtedra Repsol de Competitivitat i Desenvolupament Regional